

УДК 32.019.51

РИЖКОВ АНДРІЙ,*кандидат філологічних наук, професор,
Автономний університет штату Наяріт, м. Тенік***ЛОПЕС РОЧА НАСЛІ,***доктор філософії в галузі міжнародних студій, професор,
Автономний університет штату Наяріт, м. Тенік*

АНАЛІЗ ОБРАЗУ УКРАЇНИ В МЕДІАПРОСТОРІ МЕКСИКИ: ЛИПЕНЬ 2016 р. - ЧЕРВЕНЬ 2017 р.

У статті викладено дослідження образу України в мексиканському медіапросторі, проведене на матеріалі новин трьох впливових газет, опублікованих з липня 2016 до червня 2017 року. Проаналізовано тематику, змістове наповнення, квантитативні характеристики та сентимент новин про Україну. Контент розглянуто критично в розрізі основних завдань держави з промоції та позиціонування свого іміджу у світі.

Ключові слова: імідж України; ЗМІ Мексики; мас-медіа; контент-аналіз; образ України в пресі Мексики.

Постановка проблеми. Аналіз мас-медійного образу будь-якої країни в закордонних ЗМІ дає змогу зрозуміти, наскільки об'єктивно та ефективно відбувається процес комунікації, чи автоімідж збігається із тим, що формується зовні тощо. На нинішньому етапі розвитку України подання правдивих відомостей про реальний стан подій, нейтралізація втручання в цей процес з боку ворожих сил є одним з пріоритетних завдань інформаційної політики на міжнародному рівні.

Поза сумнівом, світові мас-медіа впливають на формування образу України у свідомості членів різних суспільств, а відтак - на сприйняття країни у світі. Аудит іміджу в ЗМІ інших держав набуває дедалі більшої актуальності, адже він є одним з інструментів, що дозволяють планувати більш ефективну зовнішню політику та вибудовувати стратегії з підвищення міжнародної репутації. Позитивне сприйняття створює кращі умови для реалізації національних інтересів, тож "проведення моніторингу, контент-аналізу та зведення соціологічних даних щодо сприйняття України у світі залежно від регіонів та груп населення" є одним із завдань популяризації України у світі та просування її інтересів у світовому інформаційному просторі [3].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Різні аспекти міжнародного іміджевого позиціонування, використання комунікативних стратегій з метою забезпечення національних інтересів, питання формування та підтримки позитивного образу розглядаються в працях таких дослідників, як S. Anholt, K. Dinnie, M. Aronczyk, N. Kapewa та інші. На сучасному етапі аналіз висвітлення подій в Україні закордонними ЗМІ проводять ГО "Агенція іміджу України", "Global Ukraine News", а також окремі науковці та фахівці.

Мета статті: 1) визначити специфіку образу України, що сформувався у трьох провідних загальнонаціональних щоденниках Мексики впродовж одного року; 2) з'я-

сувати, чи відповідають основні тенденції подання матеріалу інтересам іміджевого позиціонування України.

Об'єкт дослідження - новини, що стосуються України, опубліковані на шпальтах мексиканських часописів "Ель Універсаль", "Ла Хорнада" та "Міленіо" впродовж одного року. Предмет статті - тематика, змістове наповнення, квантитативні характеристики та сентимент новин про Україну.

Методи дослідження. Публікації було відібрано за ключовими словами іспанською: *Україна, українець [український], українка [українська]*. Таким чином, за обраний період моніторингу в кількісному співвідношенні було проаналізовано 689 статей. До уваги бралися всі публікації без винятку - як ті, що стовідсотково присвячені Україні, так і ті, де вона згадувалася побіжно. Основним методом дослідження в статті є контент-аналіз. Також було здійснено квалітативний аналіз матеріалів - новини було розподілено на позитивні, негативні та нейтральні. Динаміка образу України досліджувалася із виділенням восьми основних категорій новин.

Виклад основного матеріалу. Перспективність співпраці з Мексикою є очевидною - ця латиноамериканська країна належить до клубу двадцяти найбільших економік світу. Проте громадянам країни ацтеків мало що відомо про Україну [див. 15, с. 69]. З огляду на географічну відстань між Києвом і Мехіко, а також зважаючи на відносно невелику кількість українців, що мешкають у країні ацтеків, можна сказати, що наразі мексиканські мас-медіа є чи не основним чинником, який генерує імідж України в цій латиноамериканській країні. Отже, образ багато в чому залежить від адженди об'єктів та атрибутів ЗМІ, що зрештою впливають на уявлення споживачів контенту.

Графічно квантитативні результати аналізу образу України в мексиканській пресі можна представити в такий спосіб (рис.1).

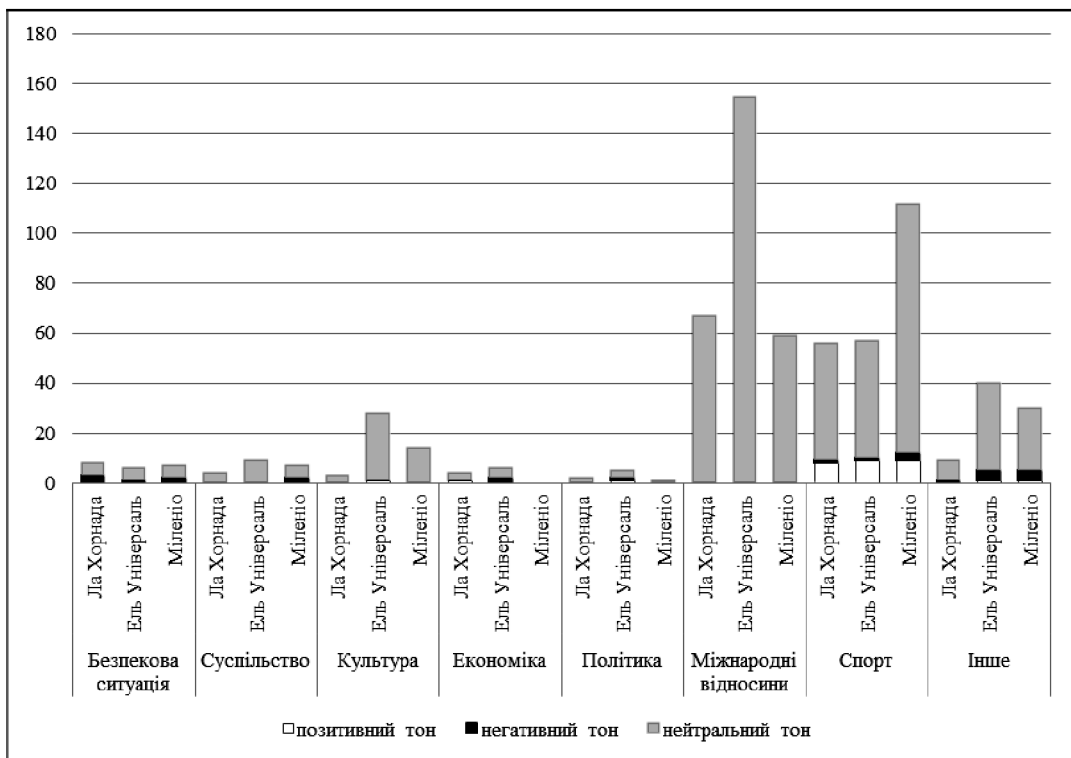

Рис.1. Квантитативно-квалітативна репрезентація образу України в медіапросторі Мексики за період з липня 2016 р. до червня 2017 р.

Як бачимо, українська тема найбільше висвітлюється в рубриках "Міжнародні відносини" та "Спорт". Найменше інформації несуть категорії "Політика" та "Економіка". Основним джерелом позитивних новин є "Спорт", а негативних - "Інше". Домінує нейтральний сентимент - 92 % усіх матеріалів. Відсоток новин небажаної тональності становить 5 %, а позитивних - майже 3 %.

Далі стисло подамо лише основні події в хронологічному порядку. Про деталі української адженди аналізованих мексиканських видань можна довідатися в розвідках, опублікованих на сайті *Global Ukraine News* [4-13; 16; 17].

Безпекова ситуація. Повідомляють про загибель журналіста П. Шеремета, про затримання в Україні озброєного громадянина Франції, про підрив ватажка луганських терористів Плотницького, а також про приведення ЗСУ у стан бойової готовності біля адмінкордонів із Кримом через активізацію російської армії.

Сепаратисти заявили про готовність припинити вогонь в односторонньому порядку, а П. Порошенко наголосив на необхідності дотримання режиму тиші на сході України. Пишуть також про втручання хакерів в українську систему енергопостачання.

Бої під Авдіївкою залишили людей без світла та опалення. Повідомляють про вбивство экс-депутата російського законодавчого органу Вороненкова в Києві, а також про рішення польського уряду відновити роботу своїх консульств в Україні, яку було тимчасово зупинено після інциденту в Луцьку. Є також новини про вибухівку на території посольства США в Києві.

Суспільство. Згадують про голодування Н. Савченко з метою пришвидшити процес визволення українців із незаконного ув'язнення в російських тюрмах,

а також про святкування Дня незалежності України у 2016 р., під час якого П. Порошенко заявив, що ворогові не вдалося поставити Україну на коліна.

Російське посольство в Києві було закидане піротехнікою. Повідомляється про стурбованість станом прав людини в Криму. Невідомі підпалили "Інтер", а Аваков звернувся до СБУ з проханням ужити заходів проти зазначеного телеканалу через його "антиукраїнську позицію".

Пишуть про підкреслено радикальну відмінність у поданні інформації про війну на Донбасі в українському та російському сегментах Вікіпедії. Повідомляють про конференцію в Мексиці, присвячену темі гендерної рівності, під час якої українська дослідниця Тетяна Чернецька торкнулася питання погіршення ситуації із сімейно-побутовим насильством.

Згадують про напад уболівальників "Зорі" на фанатів "Манчестер Юнайтед" в Одесі та про виключення з лав "Єдиної Росії" Марії Максакової після її переїзду до України. Пишуть про справдження мрій 23-річної моделі Олександри Кутас, із дитинства змушеної пересуватися на інвалідному візку, - дівчина стала обличчям колекції під час днів моди в Києві.

З російських соціальних мереж на віртуальний простір України поширюється епідемія так званих "груп смерті" або суїцидальних спільнот, що доводять підлітків до самогубства. В Україні відмітили 31-шу річницю чорнобильської трагедії.

Культура. Акторка Ольга Куриленко повідомила про намір узяти участь у зніманні стрічки Антоніо Бандераса, а Ольга Кульчинська посіла третє місце серед співаків сопрано на міжнародному конкурсі "Опералія", що відбувся в мексиканському місті Гвадалахара.

Пишуть про візит до Мексики української жіночої

групи "Moonlight", про виступ балерини Яни Саленко разом із мексиканським гуртом Arcángelo, а також про участь українського піаніста Станіслава Христенка у San Pedro Arte Fest.

Необізнаність із кулінарною спадщиною України з боку деяких авторів статей дається взнаки в одному матеріалі, де зазначається, що між українцями та росіянами точаться суперечки стосовно походження борщу.

Повідомляють про виступ представників українського балету на мексиканській сцені в Меріді. Пишуть про те, що Марія Альохіна з групи *Pussy Riot* виступила на підтримку ув'язненого українського режисера Олега Сенцова.

Згадують про зірок світової оперної сцени Людмилу Монастирську та Дмитра Білосельського, які зіграли головні ролі у виставі "Набукко" Джузеппе Верді, що трансливалася наживо 7 січня з Нью-Йорка в *Auditorio Nacional* в Мексиці. У статті про десять європейських міст пишуть про Львів як про "перлину Східної Європи", яка здатна "зачарувати своєю дивовижною архітектурою".

Увагу авторів одного матеріалу привернула бандура. У штаті Керетаро відбувся Фестиваль іноземних громад, де народні дипломати представили й Україну. Пишуть також про мексиканську муралістку Паолу Дельфін, для якої найбільшим професійним викликом стала робота з розпису стіни одного із житлових будинків у Києві.

Українська оперна співачка Марія Назарова взяла участь у культурному заході з нагоди ювілею Пласідо Домінго, а Сергій Лозниця зі стрічкою "Кроткая" - у Каннському кінофестивалі. Анонсують виступ театрального колективу з України під час культурного фестивалю в мексиканському місті Сальтійо.

Економіка. Подається інформація про позитивну динаміку експорту зернових у Мексику. Разом із тим повідомляється, що Україна була помічена в несумлінних практиках у торгівлі металургійною продукцією, через що Мехіко застосував санкції до виробів зі сталі українського походження.

Політика. Російському опозиціонеру Владіміру Іонову було надано політичний притулок в Україні. Київ заявив про здатність дати відсіч у разі вторгнення російської армії. Міжнародні правозахисні організації нарікають на застосування тортур як силовими структурами України, так і сепаратистами. Повідомляють про анонс допиту Януковича з Ростова.

СБУ заборонило в'їзд в Україну учасниці "Євробачення" від Росії, а український уряд вирішив заблокувати доступ до російських соціальних мереж.

Міжнародні відносини. НАТО висловилося за підтримку Києву, зупинивши співпрацю з РФ. За словами генсека альянсу, дії РФ в Україні ставлять під загрозу євроатлантичну безпеку. Обама запевнив у подальшій підтримці з боку США та союзників у захисті від російської агресії. Позиція ж кандидата в президенти Трампа полягала в тому, що населення Криму буцімто воліє бути в складі Росії.

Також повідомлялося про підготовку державного візиту прем'єр-міністра Канади Трюдо в Україну з метою зміцнення економічних зв'язків між країнами.

Пола Манафорта було відсторонено від керівництва передвиборчою кампанією Трампа через інформацію про зв'язки політехнолога з Януковичем і "Партією регіонів".

Згадується про ймовірність повномасштабного російського вторгнення в Україну, про погрози російського керівництва на адресу Києва. Розповідається також про готовність Туреччини до проекту газопроводу з РФ,

попри її незгоду з політикою Кремля в Україні та Сирії. Разом із тим, Ердоган запевнив Порошенка у своїй підтримці, наголосивши на невизнанні анексії Криму Росією.

Зазначається про зустріч між чиновниками КМДА та їхніми колегами з мерії Мехіко задля обговорення мексиканської програми охорони здоров'я "Лікар у твій дім".

У Китаї під час саміту G20 відбувся діалог між Меркель і Путіним, під час якого сторони спілкувалися на тему Мінських домовленостей. Петро Порошенко зустрічався з Гіллари Клінтон під час роботи Генеральної Асамблеї ООН. Україна не визнала виборів у російську Думу в АРК, а ОБСЄ не стало надсилати в автономію своїх спостерігачів.

Часописи нагадують читачам, що застосування Заходом санкцій проти РФ стало наслідком руйнування Кремлем міжнародної системи безпеки. Доповідають про досягнення домовленості між Вашингтоном, Берліном і Парижем не послаблювати тиск на Росію. Під час зустрічі з кремлівським очільником Обама наголосив на продовженні терміну дії санкцій, доки Мінські домовленості не будуть виконані. П. Порошенко у своєму щорічному посланні засудив російський експансіонізм та попросив підтримки в міжнародній спільноті.

Низка статей присвячена доповіді міжнародної комісії, результати роботи якої переконливо доводять збиття малайзійського пасажирського літака ракетою, випущеною з російського комплексу "Бук" з території, підконтрольної сепаратистам. Серед інших міжнародних новин - інформація про повернення Україною п'яти зниклих картин XVII ст. Голландії та про домовленості між Мехіко і Києвом стосовно запровадження мексиканської програми охорони здоров'я "Лікар у твій дім".

Наголошується на дестабілізаційній ролі, яку відіграє Росія на Донбасі. Прем'єр-міністр Голландії звернувся до керівництва РФ із закликом припинити пропаганду "усіяких дурниць" про розслідування причин трагедії, що сталася з бортом MH17. В Росії було затримано українського журналіста Романа Суценка.

Темі підготовки та проведення зустрічі "нормандської четвірки" приділяється прогнозовано багато уваги. Ані Порошенко, ані Меркель "не очікували дива" від перемовин із Путіним. Утім, усі сторони виразили одностайність щодо відсутності альтернативи Мінську-2.

Мустафа Джемільєв був номінований на премію Сахарова. Лідер кримських татар наголосив, що з путінським режимом його народові живеться гірше, аніж за часів РСФСР.

Очікувано багато матеріалів стосується результатів виборів у США в контексті їхнього можливого впливу на українські реалії. За словами Обами, анексія української АРК є порушенням норм, завдяки яким вдавалося підтримувати мир після закінчення Другої світової війни. П. Порошенко привітав Д. Трампа з перемогою та попросив підтримки у протистоянні російській агресії. А. Меркель та Б. Обама обмінялися думками щодо відносин із Кремлем та стосовно кризи в Україні.

У Раді Європи було погоджено спільну позицію щодо скасування віз для громадян України. Також зазначається, що дехто з кандидатів на пост президента Франції симпатизує політиці Путіна.

Голландський суд вирішив повернути "скіфське золото" Києву. А Україна посприяла поверненню до Італії викрадених із музею Верони картин.

Повідомляється, що продовження терміну дії санкцій щодо Росії є наслідком анексії Криму, підтримки терористів на Донбасі та збиття пасажирського літака. Водночас зазначається про зацікавленість деяких сил у США зняти їх з Росії через бізнесові інтереси.

Інша важлива тема - відзначення 25-ої річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Мексикою. Під час офіційного заходу було погоджено надати більшого імпульсу співпраці в галузі політики та економіки.

Представники уряду Трампа виступили з критикою дій Росії в Україні. США поставили зняття санкцій у залежність від повернення Криму під юрисдикцію Києва. Під час телефонної розмови з П. Порошенком новий очільник Білого Дому пообіцяв працювати задля "відновлення миру" на кордоні між Україною і РФ.

Згадують також і про скандальну історію з "мирним планом", до розробки якого, за свідченнями *New York Times*, був причетний нардеп Андрій Артеменко.

Меркель запевнила про невідступність Трампа від Мінських угод. Делегація КМДА відвідала Мехіко з метою вивчення досвіду реалізації програми "Лікар у твоїй дім". Не вщухають пристрасті довкола фігури экс-очільника виборчого табору Трампа й экс-консультанта Януковича Пола Манафорта.

Суд ООН у межах позову України проти Росії закликав Москву припинити порушення прав кримських татар на території АРК. Губернатор мексиканського штату Гуанахато зустрівся з послом України в Мексикі під час Міжнародної авіакосмічної виставки FAMEX 2017.

Новопризначений французький міністр з європейських справ Маріель де Сарнез наголосила, що санкції проти РФ було введено через те, що ця країна "вчинила з Кримом дещо абсолютно протиправне", а також через дії Москви на сході України. Новообраний президент Макрон під час зустрічі з кремлівським очільником виступив за деескалацію насильства на Донбасі, задля чого пообіцяв скликати Нормандську четвірку. Тіперсон мав розмову з Лавровим, в ході якої обговорювався збройний конфлікт на Донбасі. Мексиканська преса також пише про діалог П. Клімкіна з Д. Трампом.

ЄС та США продовжили термін дії санкцій проти РФ, П. Порошенко зустрівся з Д. Трампом, а Манафорт підтвердив отримання від "Партії регіонів" 17 млн доларів як винагороду за консультації.

Спорт. Повідомляється про бронзу Юлії Левченко в міжнародних змаганнях зі стрибків у висоту, а також про успіхи боксера Дениса Солоненка. Андрія Шевченка призначено тренером збірної України.

Гарними звістками з Олімпіади стали новини про бронзу в художній гімнастиці, здобуту Ганною Різатдіновою, та срібло Павла Тимошенка в п'ятиборстві. Тенісистка Еліна Світоліна перемогла першу ракетку світу Серену Вільямс. Дзюдоїстка Інна Черняк виборола золото, Микола Діброва - срібло у штовханні ядра, а плавчиня Ольга Свідерська - бронзу.

Повідомляють про участь українських гімнасток у щорічному міжнародному турнірі в Мехіко, де Ангеліна Кисла посіла друге місце, а також про перемогу боксера Василя Ломаченка над Ніколосом Уолтерсом. Разом із тим, МОК дискваліфікував декількох українських спортсменів через уживання допінгу, про що також є повідомлення в досліджуваних ЗМІ.

"Динамо" (Київ) розгромило турецький "Бешикташ" з рахунком 6:0. Перша ракетка України Олександр Долгополов здобув перемогу в тенісному турнірі Argentina Open в Буенос-Айресі, а Леся Цуренко - у змаганнях Mexico Open в Акапулько, ставши зіркою спортивних медіа-оглядів.

Пишуть про двобій Кличка-молодшого з Джошуа та чергові успіхи Василя Ломаченка.

Організатори чемпіонату з гімнастики Venko, що відбувся в мексиканському місті Торреон, запросили Лілію Подкопаєву як почесного гостя. Еліна Світоліна

перемогла свою румунську суперницю, а також інших конкуренток.

Слід зазначити, що впродовж року найчастіше фігурують імена боксерів Василя Ломаченка, Олександра Усика, Віталія Кличка, Віктора Постола, тенісистів Еліни Світоліної, Іллі Марченка, Катерини Бондаренко, Лесі Цуренко, Олександра Долгополова, футболістів Артема Кравця, Олександра Зінченка та інших українських спортсменів.

Інше. Керівництво анексованого Криму поскаржилося на те, що Google Maps змінило назви низки населених пунктів півострова відповідно до українського закону про декомунізацію. У Польщі було затримано піратського ресурсу "Kickass Torrents" Артема Бауліна.

Інформують про погані умови, в яких утримуються тварини в зоопарках Києва. Український екс-репортер Віталій Седюк поцілував Кім Кардаш'ян у сідниці. Також пишуть про проведення виставки французького фотографа в мексиканському місті Меріда на тему чорнобильської трагедії.

Українець змінив ім'я на Айфон Сім після того, як мережа продажу електроніки пообіцяла телефон марки Apple п'ятому першому клієнтам, що наважаться на подібний неоднозначний крок. Повідомляють про спوردження нового укриття в Чорнобилі.

World Boutique Hotel Awards в одній із номінацій оцінив київський готель "11 дзеркал" як "найкращий міський готель світу" (World's Best City Hotel). Також пишуть про станцію метро "Арсенальна" як про найглибшу на планеті. Мексика виборола в Україні титул країни з найбільшим квітковим килимом.

Немовля, народжене від трьох батьків, з'явилося на світ у клініці "Надія" завдяки методу пронуکلєарного перенесення ядер.

Представниця окупантської влади в Криму заявила про "мироточення" погруддя російського царя. На аукціоні в місті Чоп було продано пам'ятник Леніну за 254 тис. гривень. Проведений виданням York аналіз оздоблення інтер'єру помешкання Трампа виявив, що магнат має схожі смаки із диктаторами Чаушеску, Хусейном, а також ... Януковичем. У результаті вибуху на одній із шахт в Україні зникли 20 гірників.

Уболівальники київського "Динамо" використали расистську символіку під час матчу з "Шахтарем".

Пишуть про погрози від сепаратистів, що періодично надходять смс-повідомленнями на телефони захисникам Батьківщини на сході. Стівену Сігалу заборонили в'їжджати до України.

Декілька матеріалів присвячено темі росіянина А. Макєєва, ім'я якого безпосередньо пов'язане з так званою "інформаційною кризою". Нагадаємо, що в центрі скандалу опинився громадянин РФ, що вже не один рік тримав у напруженні місцевих жителів, ображаючи гідність мешканців курортного міста Канкун. У результаті сутичок Макєєв завдав смертельного поранення одному з мексиканських підлітків. Іронія ж ситуації полягає в тому, що місцеві ЗМІ раптом записали росіянина в українці [див. 14].

Пишуть про Валерія Зукіна, "першого медика, що використав методику лікування генетичних захворювань для допомоги безплідним подружжям".

Багато уваги приділено темі нашумілого вірусу Petya та шкоді, завданій ним. Громадяни Венесуели, що протестують проти режиму Ніколаса Мадуро, натхнені стрічкою "Зима у вогні", переймають досвід виготовлення захисних елементів для тіла з підручних матеріалів, як це робили українці під час Євромайдану.

Висновки з дослідження й перспективи подальших розвідок

Відзначимо, що частина української адженди аналізованих видань сформована із залученням новин світових інформангентств. Здебільшого матеріали подаються об'єктивно і збалансовано. Слід віддати належне мексиканським ЗМІ - загалом речі називаються своїми іменами: АТО іменується війною, озброєні угруповання так званих "ДНР/ЛНР" - сепаратистами, а Крим - анексованим Росією українським півостровом. Іншими ключовими словами категорії "Міжнародні відносини" залишаються "вторгнення", "окупація" тощо. У зазначеній рубриці домінують матеріали про спроби врегулювання збройного конфлікту на міжнародному рівні. Загальне враження про Україну на світовій арені в читачів здебільшого формується під впливом інформації про ставлення світових лідерів до війни на Донбасі та анексії Криму. Хоча тональність новин є нейтральною, Україна в цьому контексті сприймається більшою мірою як об'єкт, і меншою - як суб'єкт міжнародних відносин.

Водночас не можна сказати, наскільки справедливим буде застосування до мексиканського медіапростору поширеної тези про "втому" від теми неоголошеної війни з Росією. За свідченнями МІП, навпаки, рівень медійної уваги до України у світі зріс [2]. Судячи з численних публікацій рубрики "Міжнародні відносини", складається враження, що репортажі з лінії розмежування на Донбасі змінилися нарративом про те, хто з міжнародних гравців і яким чином сприяє врегулюванню протистояння. Отже, спираючись на результати цього дослідження, можна зазначити, що насправді інтерес нікуди не подівся, а увага лише набула нових акцентів, на яких, ясна річ, кожен із потужних фігурантів намагається заробити свої дивіденди.

Разом із тим, набагато менше медійної уваги приділяється двосторонньому співробітництву Києва і Мехіко. Єдиними заходами положення з "Реалізація проєктів культурної дипломатії та стратегії популяризації потенціалу України у світі" [3], висвітленими аналізованою мексиканською пресою, стали Фестиваль іноземних громад та відзначення ювілейної 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин України з Мексикою.

Найменше аналізовані видання фокусуються на внутрішньополітичних процесах та на економіці України. Таким чином, завдання з "поширення інформації про експортні можливості та реалізацію експортного потенціалу" [Там само] не знаходять повною мірою свого віддзеркалення в аналізованих ЗМІ. А інформація про несумлінні практики в торгівлі металургійною продукцією взагалі видається шкідливою для іміджу, особливо враховуючи той факт, що чорні метали, згідно з даними МЗС¹, є однією з основних статей експорту до Мексики.

Поза всяким сумнівом, найбільший позитив несуть теми спорту та культури. В цілому сигнали щодо утвердження України "як спортивної держави" [Там само] знаходять широке висвітлення в аналізованих ЗМІ.

Як уже зазначалося, розуміння основних тенденцій представлення української тематики у світових і регіональних ЗМІ є вкрай необхідним для розробки ефективного проєкту управління іміджем та інформаційною політикою. Знання закономірностей формування адженди мексиканських мас-медіа також дозволить запобігти тиражуванню шкідливих повідомлень (як у випадку з "інформаційною кризою", спровокованою фігурою Макеева). Нагальним вважається "відстеження й

протидії інформаційним кампаніям та дезінформації, спрямованим проти України" [2]. Описану вище кризу [див. 14] можна кваліфікувати як "проведення державою-агресором спеціальних інформаційних операцій в інших державах з метою створення негативного іміджу України у світі", що становить загрозу національним інтересам [19]. З огляду на тривожні дзвоники в мексиканській пресі вбачається вкрай необхідним налагодження координації дій між місцевою громадою та амбасадю з метою узгодженого та ефективного реагування на розповсюдження неправдивих повідомлень.

Навіть після здобуття незалежності Україна, як і низка інших держав, протягом тривалого часу рухалася у фарватері РФ. Тож не дивно, що на певні пострадянські країни переносяться іміджеві характеристики чогось спільного з "радянським" або "російським". Закономірно, що у свідомості пересічного мексиканця "росіянин", "українець", "білорус" або "казах" є синонімами. Використовуючи слабкі місця місцевої журналістики, недоброзичливці спромоглися розділити тягар власної іміджевої кризи, пов'язаної з Макеевим, із "братньою нацією", підживлюючи хибні міфи про так званий "один народ".

Відповідно до указу Президента, одним із пріоритетів державної політики в інформаційній сфері є реформування системи взаємовідносин з українською діаспорою шляхом забезпечення більш тісної співпраці [Там само]. Здається, ніби сама життєва необхідність підштовхнула українців Мексики до спроби наповнити нормативний акт реальним змістом. Тож прикрий випадок з Макеевим спонукав громаду ініціювати діалог з амбасадю з метою налагодження співпраці в галузі культурної дипломатії задля промоції позитивного іміджу України в країні ацтеків. Наразі створено віртуальний майданчик комунікації між осередком активістів і диппредставництвом. Мабуть, ще зарано говорити про конкретні результати співпраці, проте представники громади розробили власну концепцію заходів, яку було передано посольству. Є сподівання, що цей почин дасть позитивні результати в майбутньому.

Загалом слід зазначити, що найбільш резонансні матеріали про Україну, виявлені в результаті дослідження фахівців ОКО в англомовних ЗМІ [18], та результати цієї розвідки мають такі дотичності: передвиборча риторика Д. Трампа та скандал з керівником його штабу П. Манафортом; подробиці та наслідки катастрофи рейсу MH-17; спортивна тематика; певна зацікавленість культурою України.

За спостереженнями авторів проєкту ОКО, "ми схильні думати, що образ України в закордонних медіа, а відповідно і в головах їхніх читачів, формується через офіційні заяви, переговори перших осіб держав або ж у крайньому випадку через репортажі з лінії розмежування на сході країни", "натомість пробиєними та вірусними стають: унікальні теми (традиції, культура); теми, де Україна пов'язана з глобальним контекстом; перемоги; скандали" [Там само]. Таке твердження в цілому буде справедливим і стосовно результатів цієї розвідки, хоча і з певними застереженнями.

Вибудова Україною якісно нової парадигми відносин зі світом потребує ретельного аудиту національного образу у світі [див. 1]. Києву доречно було б налагодити співпрацю як із мексиканськими, так і зі світовими ЗМІ, звідки аналізовані періодичні видання беруть частину своїх матеріалів. З огляду на доволі детальне висвітлення подій в Україні в часописах "Ель Універсаль", "Ла Хорнада" і "Міленіо", інформація "з перших рук" буде потрібною, а потенціал іспаномовного ресурсу українських ЗМІ вбачається високим.

¹ <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/bilateral-cooperation/america>.

Перспектива подальших досліджень у заочаткованому напрямі полягає передусім у продовженні моніторингу іміджу України, накопиченні знань про подання матеріалів та специфіки формування адженди об'єктів та атрибутів. Подібний аналіз становить цінність для вироблення стратегії іміджевого позиціонування та національного брендингу в Мексиці та у світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Москалу В. Аудит сприйняття України у світі. Методологія діагностики [Електронний ресурс] / В. Москалу, А. Рижков, М. Дьомочко, В. Трюхан // Благодійна організація "Міжнародний благодійний фонд "Глобал Юкрейн". Змістовний та фінансовий звіт: 06.02.2015 - 05.04.2017 р. (26 місяців). - К., 2017. - С. 37-39. - Режим доступу : <http://global-ukraine.org/wp-content/uploads/2017/04/2017-04-18-VIP-Final-Reporting-VM-Global-Ukraine-06.02.2015-05.04.2017.pdf>.
2. Концепція популяризації України в світі та просування інтересів України [Електронний ресурс] // Міністерство інформаційної політики України. - 2016. - Режим доступу : http://mip.gov.ua/files/pdf/MIP_Pop_Ukr_04.pdf.
3. Проект Розпорядження "Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі" [Електронний ресурс] // Кабінет Міністрів України. - 2017. - Режим доступу : http://mip.gov.ua/files/documents/Projekt_rozporядzhennya.pdf.
4. Рижков А. Липневий імідж України в мексиканському медіа-просторі [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2016. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2016/08/04/lypnevyy-imidzh-ukrayiny-u-meksykanskomu-media-prostorii/>.
5. Рижков А. Україна в медіа-просторі Мексики в серпні 2016 р. [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2016. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2016/09/07/ukrayina-v-media-prostorii-meksyky-v-serpni-2016-r/>.
6. Рижков А. Яким був імідж України в мексиканських ЗМІ у вересні? [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2016. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2016/10/06/yakym-buv-imidzh-ukrayiny-v-meksykanskyh-zmi-v-veresni/>.
7. Рижков А. Жовтневий імідж України в медіа-просторі Мексики [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2016. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2016/11/03/zhovtnevyy-imidzh-ukrayiny-v-medijnomu-prostorii-meksyky/>.
8. Рижков А. Імідж України в мексиканському медіа-просторі в листопаді 2016 року [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2016. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2016/12/05/imidzh-ukrayiny-v-meksykanskomu-medijnomu-prostorii-v-lystopadi-2016-r/>.
9. Рижков А. Мексиканська преса про Україну в грудні

2016 року [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/01/09/meksykanska-presa-pro-ukrayinu-v-grudni-2016-roku/>.

10. Рижков А. Україна в мексиканському медіа-просторі: перший місяць 2017 року [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/02/07/ukrayina-v-meksykanskomu-media-prostorii-pershyj-misyats-2017-roku/>.

11. Рижков А. Образ України в медіа-просторі Мексики: лютий 2017 року [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/03/06/obraz-ukrayiny-v-medijnomu-prostorii-meksyky-lyutyj-2017-roku/>.

12. Рижков А. Мексиканська преса про Україну: березень 2017 року [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/04/06/meksykanska-presa-pro-ukrayinu-berezen-2017-roku/>.

13. Рижков А. Україна в мексиканських ЗМІ: квітень 2017 року [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/05/08/ukrayina-v-meksykanskyh-zmi-kviten-2017-roku/>.

14. Рижков А. Як українці гуртом інформаційну пожежу гасили: відлуння гібридної війни в далекій Мексиці? [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/05/24/yak-ukrayintsi-gurtom-informatsijnu-pozhezhu-gasyly-vidlunnnya-gibrydnoyi-vijny-v-dalekij-meksytsi/>.

15. Рижков А. Сьогоднішня української культурної дипломатії в Мексиці: суб'єкти, зміст та медійний образ / А. Рижков, Н. Лопес Роча // Агора : [зб. наук. ст.]. - Вип. 18. Культурна та публічна дипломатія України / [відп. ред. К. Смаглій]. - К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2017. - С. 68-72.

16. Рижков А. Україна в дзеркалі мексиканської преси: травень 2017 року [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/06/08/ukrayina-v-dzerali-meksykanskoji-presy-traven-2017-roku/>.

17. Рижков А. Образ України в мексиканській пресі: червень 2017 року. [Електронний ресурс] / А. Рижков // Global Ukraine News. - 2017. - Режим доступу : <http://global-ukraine-news.org/2017/07/02/obraz-ukrayiny-v-meksykanskoji-presi-cherven-2017-roku/>.

18. Річний моніторинговий звіт. Україна в онлайн-медіа світу за 2016 рік [Електронний ресурс] // ОКО. - К., 2017. - Режим доступу : http://www.imagency.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Annual_report_print1.pdf.

19. Указ Президента України № 47/2017 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року "Про Доктрину інформаційної безпеки України" [Електронний ресурс] // Офіційне інтернет-представництво Президента України. - 2017. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>.

Рижков Андрей,

*кандидат филологических наук, профессор,
Автономный университет штата Наярит, г. Тепик*

Лопес Роча Наели,

*доктор философии в сфере международных исследований, профессор,
Автономный университет штата Наярит, г. Тепик*

АНАЛИЗ ОБРАЗА УКРАИНЫ В МЕДИА-ПРОСТРАНСТВЕ МЕКСИКИ: ИЮЛЬ 2016 г. - ИЮНЬ 2017 г.

В статье проведено исследование образа Украины в мексиканском медиа-пространстве, выполненное на материале новостей трёх влиятельных газет, опубликованных с июля 2016 по июнь 2017 года. Проанализи-

рованы тематика, содержательное наполнение, количественные характеристики и сентимент новостей. Контент рассмотрен критически в разрезе основных задач государства по продвижению и позиционированию своего имиджа в мире.

Ключевые слова: имидж Украины; СМИ Мексики; масс-медиа; контент-анализ; образ Украины в прессе Мексики.

Ryzhkov Andrii,

PhD in Philology, Professor,

Autonomous University of Nayarit, Tepic

Lopez Rocha Nayelli,

PhD in International Studies, Professor,

Autonomous University of Nayarit, Tepic

ANALYSIS OF THE IMAGE OF UKRAINE IN MEXICAN MEDIA: JULY 2016 - JUNE 2017

The article offers an empirical analysis of the ways in which Mexican press portrays Ukraine. To do this, this paper focuses on three major daily newspapers of Mexico, *El Universal*, *La Jornada* and *Milenio*. The article offers a 12-month long diagnosis of the news (July 1, 2016 - June 30, 2017), which discloses the agenda of objects and attributes regarding Ukraine. Therefore this study helps to explore the processes and factors that generate media image and communicate it to Mexican society.

As far as methodology is concerned, a combination of two aspects was employed in this study. The first was a quantitative analysis of news reports. The second was a qualitative interpretation applied to discover the evaluative undertones of the stories based on content analysis. To this end, all the 689 stories analyzed in this paper are classified as positive, negative and neutral and grouped - according to their topic - into 8 major categories: *Economy, Politics, International Relations, Society, Culture, Public Security, Sports and Miscellanea*. This study focuses on all the news reports on Ukraine, including those, which briefly mention the country, its territories or people.

Moreover, the main findings of the paper were contrasted with the aspirations of communicative strategies of current Ukrainian government in order to understand whether the present image of the country in Mexico is adequate or desirable. Therefore, the analysis clearly indicates the dark and bright sides of country's projection in three analyzed newspapers. All the aforementioned efforts aim at better positioning of Ukraine both in Mexican society and internationally.

Key words: image of Ukraine; media of Mexico; mass media; content analysis; image of Ukraine in the press of Mexico.

REFERENCES

1. Moskalu, V., Ryzhkov, A., D'omochko, M. and Triukhan, V. (2017), Audit of perception of Ukraine in the world. Methodology of diagnostics, *Content and financial report: 06.02.2015 - 05.04.2017 (26 months)*, Global Ukraine, Kyiv, pp. 37-39, available at: <http://global-ukraine.org/wp-content/uploads/2017/04/2017-04-18-VIP-Final-Reporting-VM-Global-Ukraine-06.02.2015-05.04.2017.pdf> (ukr).
2. Ministry of Information Policy of Ukraine (2016), The concept of popularizing Ukraine in the world and advancing Ukraine's interests, available at: http://mip.gov.ua/files/pdf/MIP_Pop_Ukr_04.pdf (ukr).
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), Resolution draft "On the approval of action plan on the concept of Ukraine's popularization in the world and the advancement of Ukraine's interests in the world's information space", available at: http://mip.gov.ua/files/documents/Proekt_rozporjadzhennya.pdf (ukr).
4. Ryzhkov, A. (2016), July's image of Ukraine in the Mexican media space, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2016/08/04/lypnevij-imidzh-ukrayiny-u-meksykanskomu-media-prostori/> (ukr).
5. Ryzhkov, A. (2016), Ukraine in the media space of Mexico in August of 2016, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2016/09/07/ukrayina-v-media-prostori-meksyky-v-serpni-2016-r/> (ukr).
6. Ryzhkov, A. (2016), What was the image of Ukraine like in the Mexican media in September?, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2016/10/06/yakym-buv-imidzh-ukrayiny-v-meksykanskyh-zmi-v-veresni/> (ukr).
7. Ryzhkov, A. (2016), October's image of Ukraine in the media space of Mexico, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2016/11/03/zhovtnevij-imidzh-ukrayiny-v-medijnomu-prostori-meksyky/> (ukr).
8. Ryzhkov, A. (2016), The image of Ukraine in the Mexican media space in November of 2016, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2016/12/05/imidzh-ukrayiny-v-meksykanskomu-medijnomu-prostori-v-lystopadi-2016-r/> (ukr).
9. Ryzhkov, A. (2017), Ukraine highlighted in Mexican Press in December of 2016, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/01/09/meksykanska-presa-pro-ukrayinu-v-grudni-2016-roku/> (ukr).
10. Ryzhkov, A. (2017), Ukraine in the Mexican media space: the first month of 2017, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/02/07/ukrayina-v-meksykanskomu-mediaprostori-pershij-misyats-2017-roku/> (ukr).
11. Ryzhkov, A. (2017), The image of Ukraine in the media space of Mexico: February of 2017, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/03/06/obraz-ukrayiny-v-medijnomu-prostori-meksyky-lyutyj-2017-roku/> (ukr).
12. Ryzhkov, A. (2017), Mexican press about Ukraine: March of 2017, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/04/06/meksykanska-presa-pro-ukrayinu-berezen-2017-roku/> (ukr).

13. Ryzhkov, A. (2017), Ukraine in Mexican mass media: April of 2017, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/05/08/ukrayina-v-meksykanskyh-zmi-kviten-2017-roku/> (ukr).

14. Ryzhkov, A. (2017), How Ukrainians extinguished information fire: an echo of hybrid war in distant Mexico?, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/05/24/yak-ukrayintsi-gurtom-informatsijn-u-pozhezhu-gasyly-vidlunnya-gibrydnoyi-vijny-v-dalekij-meksytsi/> (ukr).

15. Ryzhkov A., Lopez Rocha, N. (2017), Ukraine's cultural diplomacy in Mexico: Actors, projects and the image of Ukraine in the media, in Smaglyi K. (ed.), *Agora*, vol. 18 "Cultural and public diplomacy of Ukraine, "Kyiv-Mohyla Academy" publishing, Kyiv, pp. 68-72 (ukr).

16. Ryzhkov A. (2017), Ukraine mirrored in Mexican press: May of 2017, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/06/08/ukrayina-v-dzerkali-meksykanskoji-presy-traven-2017-roku/> (ukr).

17. Ryzhkov A. (2017), The image of Ukraine in Mexican press: June 2017, *Global Ukraine News*, available at: <http://global-ukraine-news.org/2017/07/02/obraz-ukrayiny-v-meksykanskoji-presi-cherven-2017-roku/> (ukr).

18. OKO (2017), Annual monitoring report: Ukraine in on-line media of the world in 2016, OKO, Kyiv, available at: http://www.imagency.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Annual_report_print1.pdf (ukr).

19. The President of Ukraine (2017), Decree of the President of Ukraine № 47/2017 "On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated December 29, 2016 "On the doctrine of information security of Ukraine", available at: <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> (ukr).

© Рижков Андрій, Лопес Роча Наелі
Надійшла до редакції 09.06.2017

УДК 130.123.4:378.011

САННИКОВ СЕРГІЙ,

кандидат філософських наук, доктор богослов'я, старший науковий співробітник,
Центр вивчення релігій Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

5 SOLA РЕФОРМАЦІЇ. БОГОСЛОВСЬКІ ПРИНЦИПИ ГЕТЕРОГЕННОГО ПРОТЕСТАНТИЗМУ

Стаття розкриває релігійно-богословські підстави, що дали початок реформаційному процесу, за допомогою популярних сьогодні індикаторів, відомих як 5 Sola Реформації. Продемонстровано основні богословські принципи самоідентифікації протестантизму порівняно з іншими релігійними групами й показано, що герменевтика цих принципів розділяє протестантизм на багато течій, створюючи гетерогенність цього релігійного руху. Виконано порівняльний опис кожної з п'яти ознак богословської системи в розумінні магістерської та радикальної Реформації, подано історію появи 5 Sola і їхнє богословське значення. Найбільшу увагу приділено базовому формальному принципу всього протестантського руху - *Sola Scriptura*. Виявлено виклики, яких зазнає цей принцип у постмодерністському суспільстві, продемонстровано, що він означає і чого не означає в сучасному євангельському русі. Розкрито значення *Sola gratia* як системотвірного пункту богословської системи лютеранства. Виявлено різне розуміння віри і тлумачення принципу *Sola fide* в магістерській та радикальній формах протестантизму. Демонструються особливості застосування принципів *Solus Christus* і *Soli Deo gloria* в східній і західній християнських традиціях.

Ключові слова: *Sola Scriptura* ("тільки одним Писанням"); *Sola gratia* ("тільки однією благодаттю"); *Sola fide* ("тільки однією вірою"); *Solus Christus* ("тільки Христос"); *Soli Deo gloria* ("тільки Богу слава"); магістерська Реформація; радикальна Реформація; Лютер; східне християнство; західне християнство.

Постановка проблеми. Одним зі складних питань, які часто виникають під час святкування ювілею Реформації, є проблема історичної неминучості Реформації. Вона має багато прихильників, але й чимало противників. А й справді, чи була Реформація неминучою, чи ж вона сталася завдяки унікальному і єдино можливому збігу обставин? Інакше кажучи, чи відбулася б Реформація XVI століття, якби не було сутички Лютера і Теце-

ля? Чи могла Західна Європа піти іншим шляхом розвитку? Чи можна було б обійтися без Тридцятирічної війни й без протестантської етики капіталізму? Звичайно, ми ставимо ці питання не для того, щоб повернути історію назад, а щоб осмислити шляхи розвитку сучасної цивілізації і, спираючись на попередній досвід, запропонувати оптимальні кроки в майбутнє.

А. МакГрат, провідний спеціаліст із вивчення Рефор-